

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
18/00099-50

Vår dato
31.08.2018

Høringssvar på forslag til nye retningslinjer for helse- og sosialfagutdanningene - Sosionomutdanningen

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for 28.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. FO-Studentene er FOs studentorganisering og organiserer 2500 medlemmer.

Forslaget til nye retningslinjer skal erstatte dagens rammeplaner for helse- og sosialfagutdanningene. Høringssvaret er besvart på via Questback etter Kunnskapsdepartementets forespørsel. Spørsmålene er gjengitt i fulltekst før hvert svar.

I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med tjenestenes fremtidige kompetansebehov? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'

FO-Studentene svarer: 4

Begrunnelse:

FO-Studentene mener at programgruppen har gjort en god jobb og anser deres forslag til retningslinjer å være i tråd med tjenestenes fremtidige kompetansebehov.

I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med brukernes fremtidige behov for kompetanse i tjenestene? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'i svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'

FO-Studentene svarer: 4

Begrunnelse:

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

FO-Studentene anser at programgruppens forslag til retningslinjer er i tråd med tjenestenes fremtidige kompetansebehov.

Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonens behov for autonomi (mulighet for lokal tilpasning) og behovet for nasjonal standardisering å være ivarettatt i læringsutbyttebeskrivelsene? Besvar på en skala fra 1 -10, der '1' er 'alt for detaljerte' og '10' er 'alt for generelle'

FO-Studentene svarer: 6

Begrunnelse:

FO-Studentene mener at det kan være mer detaljering med hensyn til behovet for nasjonal standardisering enn det programgruppens forslag legger opp til i dag. Balansen mellom autonomi og standardisering er svært vanskelig og svært viktig. På den ene siden mener vi at utdanningsstedenes autonomi legger grunnlag for gode og inspirerende fagmiljøer ved utdanningsinstitusjonene. På den andre siden mener vi at det er behov for mer likhet mellom utdanningene for å sikre at alle sosionomer innehar den samme grunnkompetansen. Vi mener at retningslinjene som programgruppen har foreslått kan få til en god balanse mellom autonomi og standardisering dersom de i større grad legger opp til studentmobilitet og stiller noe mer krav til studieprogresjon enn det gjøres i dag.

FO-Studentene mener at studentmobilitet er viktig, og bør i større grad legges opp til enn programgruppens forslag gjør. Dette forslaget spilles også inn til programgruppen for barnevernspedagogutdanningen og vernepleierutdanningen. Studentmobilitet tilrettelegger for god sosial helse, endringer i livssituasjon, oppståtte familieforpliktelser i andre byer og andre uforutsette hendelser som kan oppstå i studenters liv. I tillegg vil det å ha et minimum av felles grunnkunnskap, uavhengig studiested, sørge for tydelighet i hva kompetansen til en barnevernspedagog er. Dette kan bidra til et sterkere fagmiljø, at tjenestene kan stille tydeligere krav til kompetanse og bedre forhandlingsevner på arbeidsmarkedet overfor andre, konkurrerende profesjoner.

Slik FO-Studentene anser retningslinjene legger de grunnlaget for mer autonomi til utdanningsinstitusjonene enn rammeplanene gjør. Vi forstår at forslag om å sikre studentmobilitet går på tvers med utdanningsinstitusjonenes autonomi, men mener at det er nødvendig for å sikre gode studier. Vårt forslag er at det legges inn et nytt punkt under 'Krav til studiets oppbygging' som krever en så stor grad av likhet mellom utdanningsinstitusjonene at det medfører mulighet for studentmobilitet. Det bør også inkluderes at studiene skal inneholde et minimum av felles grunnkunnskap uavhengig studiested.

Er det noen typer kompetanse som mangler i høringsutkastet til retningslinje?

FO-Studentene anser programgruppens forslag til retningslinjer som svært gode og dekkende for bredden og dybden i sosionomers kompetanse.

Er beskrivelsen av den delen av utdanningen som foregår i praksis (praksisstudiet) hensiktsmessig og gjennomførbar?

FO-Studentene svarer: Ja

Begrunnelse:

FO-Studentene mener programgruppens forslag er hensiktsmessig og gjennomførbart under delen om praksisstudiet. Vi vil likevel bemerke at vi anbefaler mer fokus på veileders kompetanse og en definering av praksisstudienes omfang, slik utdypet under spørsmålet om det er andre forhold ved praksisstudiene som bør inkluderes i retningslinjen.

I hvilken grad er omfanget på retningslinjen gjennomførbart innenfor rammene av en 3-årig bachelorutdanningen? Besvar på en skala fra 1-5 der '1' er 'alt for lite omfattende' og '5' er 'alt for omfattende'

FO-Studentene svarer: 4

Begrunnelse

Vi mener at dersom programgruppen tar med seg våre forslag videre, vil omfanget av studiet fremdeles være gjennomførbart innenfor rammene av en 3-årig bachelorutdanning. Samtidig legger retningslinjene opp til at undervisningen må være effektiv og målrettet dersom den skal dekke over det ønskede læringsutbyttet. Vi mener at det er positivt om utdanningsinstitusjonene blir mer kritiske til hva de bruker undervisningstiden sin på enn de er i dag, da studentene våre gir klar tilbakemelding på at undervisningen kan bli betydelig mer relevant for læringsutbyttet.

Vi har gitt innspill til denne høringen med gjennomførbarhet i baktanke, da vi ønsker retningslinjer som legger opp til et fulltids studium med relevant innhold av god kvalitet. Samtidig har vi lyst til at retningslinjene presiserer en maksgrense på 30 studiepoeng per eksamen. Dette er også foreslått å gjelde for barnevernspedagog- og vernepleierutdanningene. Vi mener at et fag på mer enn 30 studiepoeng ikke legger til rette for et godt læringsutbytte. Vi håper derfor programgruppen tar dette med seg videre.

Er ferdighetstreningen i utdanningen tilstrekkelig vektlagt? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'absolutt ikke tilstrekkelig' og '5' betyr i 'absolutt tilstrekkelig'

FO-Studentene svarer: 4

Begrunnelse:

FO-Studentene mener at det programgruppen har skrevet om ferdighetstrening i kapitlet "Krav til studiets oppbygging" er bra. Vi mener imidlertid at det i større grad må trekkes inn i læringsutbyttebeskrivelsene også. Vi mener dette vil gjøre det tydeligere at studentene skal få bred kunnskap om relasjonsbygging, samtaler og kommunikasjon, og ferdighetstrening i dette.

Den delen av studiet som foregår i praksis er omtalt under studiets oppbygging. Er det flere eller andre forhold knyttet til praksisstudiene som bør inn i retningslinjene?

FO-Studentene mener programgruppen har lagt et godt utgangspunkt for praksisstudiene i sosionomutdanningen. Likevel ønsker vi å spille inn at veileders kompetanse er viktigere enn vi opplever at forslaget til retningslinjer beskriver i dag. Veiledning er av enorm betydning for læringsutbyttet til studentene. Uten god veiledning har ikke studentene noen som de kan reflektere faglig med, og da mister de muligheten til å utfordre seg selv, finne andre måter å møte situasjoner på og knytte teorien opp til praktiseringen av faget sitt. Vårt forslag er at under 'krav til praksisstudiene' erstattes setningen "Praksisveileder skal som hovedregel ha sosionomutdanning og veiledningskompetanse" med en setning som lyder "Veileder i praksis bør ha samme grunnutdanning som studenten, og skal inneha nødvendig veilederkompetanse".

I tillegg mener vi at omfanget av praksis i større grad bør presiseres. For å definere omfanget av læringsutbytte benyttes som regel studiepoeng. Programgruppene for vernepleierutdanningen og barnevernspedagogutdanningen er anbefalt det samme. Vårt forslag er at setningen om to praksisperioder endres fra "Når det er mulig bør studenten få erfaring fra to ulike praksisfelt og forvaltningserfaring bør være en del av praksisstudiene" til "Praksis bør være på minimum 45 studiepoeng fordelt på minst to praksisperioder i ulike praksisfelt. Forvaltningserfaring bør etterstrebes i en av praksisperiodene".

Er det andre høringsinnspill?

FO-Studentene ønsker å kommentere på overskrift 3 'Arbeid med sosiale problemer', underoverskrift 'ferdigheter' punkt 3. Setningen lyder i dag "Kan anvende rettsregler, opplyse om rettigheter og plikter og utøve juridisk og sosialfaglig skjønn i møte med enkeltpersoner og grupper, herunder samiske brukeres rettigheter". Her mener vi at setningen dekker den samiske befolkningen. Slik setningen står i dag mener vi den fremstår som om den utelukkende, eller i betydelig grad, gjelder den samiske befolkningen, og vi ønsker derfor at presiseringen fjernes. Ny setning blir da "Kan anvende rettsregler, opplyse om rettigheter og plikter og utøve juridisk og sosialfaglig skjønn i møte med enkeltpersoner og grupper".

Vi mener også at det blir for spesifikt å presisere at studentene skal kunne anvende metoder i samfunnsarbeid. Samfunnsarbeid er et fag med ulike

retninger, perspektiver og modeller tilknyttet seg. Vi mener det er riktigere å beskrive det som 'tilnærminger' heller enn konkrete modeller. Vi foreslår derfor å endre punkt 10 under 'ferdigheter' til "Kan anvende tilnærminger fra samfunnsarbeid for å øke brukernes makt, deltakelse og representasjon".

Med vennlig hilsen

Mari Lilleng
Rådgiver